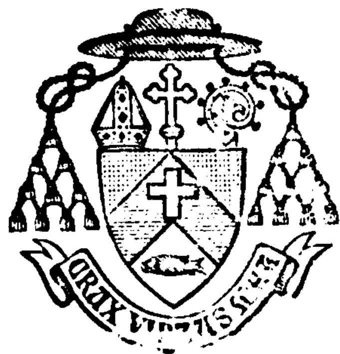
AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,20

Fr. Jacobus Johannes Ambrosius Van Baars,

VAN DE ORDE DER PREDIKHEEREN

Door de genade Gods en de gunst van den Apostolischen Stoel,

TITULAIR BISSCHOP VAN TEUCHIRA

EN APOSTOLISCH VICARIS VAN CURAÇAO

AAN DE GEESTELIJKEN EN GELOOVIGEN VAN ZIJN VICARIAAT

ZALIGHEID IN DEN HEER.

Beminde Geestelijken en Geloovigen,

Ten volle, de zwaarte van den last voelend, door God Ons op de schouders gelegd, en overtuigd van de groote verantwoording, welke Wij eenmaal voor Gods rechterstoel zullen moeten geven van de zielen, voor wier zaligheid Wij te zorgen hebben, meenen Wij bij het begin van dezen H. Vastentijd u te moeten onderhouden over het H. Sacrament des Huwelijks.

Het huwelijk toch is, wat het heil der zielen aangaat, zoowel voor het christelijk huisgezin in het bijzonder als voor de maatschappij in het algemeen, een zaak van het hoogste belang. En niet alleen — Wij bekennen het hier met droefheid in het hart — dat velen onder u met betrekking tot het huwelijk in groote onwetendheid verkeeren, maar ook niet weinigen komen op velerlei wijzen te kort aan de verplichtingen, door het huwelijk opgelegd. Immers velen verkiezen een onwettige en ongeoorloofde samenleving boven de vereeniging, die door het H. Sacrament des Huwelijks wordt geheiligd, en in dien staat leven zij gewoonlijk zonder gewetenswroeging en zonder schaamte voort. Of wel anderen, na zich lichtzinnig, zonder een christelijke voorbereiding en zonder begrip van de moeilijkheden en de verplichtingen van dien staat in het huwelijk te hebben begeven, laten dikwijls op een schandelijke wijze en geheel vrijwillig de zware verplichtingen na, waartoe echtelieden voor God en geweten gehouden zijn.

Wij beschouwen het daarom als Onze plicht u thans de verheven leer des Huwelijks voor oogen te stellen en u te wijzen op de verplichtingen, die voor de Christenen uit die leer voorspruiten.

I. Het huwelijk, B. G., is op aarde de oudste, de eerbiedwaardigste en de heiligste verbintenis, de grondslag en het beginsel zoowel van het familieleven als van de geheele maatschappij. Zijn oorsprong is bij God, den Schepper der natuur. De H. Schrift toch getuigt: *Toen God den mensch gevormd had uit het slijk der aarde en in zijn aangezicht den adem des levens geblazen had, sprak de Heer: „Het is niet goed dat de mensch alleen zij; laat ons hem een hulpe maken hem gelijk"; en Hij zond een diepen slaap over Adam, nam éene van zijne ribben en bouwde die tot eene vrouw en voerde haar tot Adam.* (1) *En God zegende hen en zeide: Wast en vermenigvuldigt u en vervult de aarde en onderwerpt ze aan u en heerscht.* (2)

Duidelijk, B. G., toonen deze woorden den *oorsprong*, het *wezen* en het *doel* van het huwelijk. Zichtbaar verschijnt de Heer in het Paradijs, Hij zelf voert de vrouw tot den man, vereenigt het eerste menschenpaar en geeft het zijn goddelijken zegen. En het doel dezer vereeniging onder den goddelijken zegen is: den mensch deelgenoot te maken van Gods wonderbare voortbrengingskracht, de aarde te vervullen met zijn nakomelingen en hem te doen heerschen over alle schepselen. Dit huwelijk onder Gods zegen door het eerste menschenpaar gesloten, is het voorbeeld van alle volgende huwelijken en leert ons, dat om het menschelijk geslacht voort te planten volgens goddelijke instelling man en vrouw met een onverbreekbaren band in een onveranderlijken levensstaat met elkander moeten worden verbonden.

Nog duidelijker wordt het wezen des huwelijks ons verklaard door het woord van Adam, wanneer hij op bovennatuurlijke wijze door God voorgelicht, bij de eerste ontmoeting met de vrouw tot aller onderrichting uitroept: *Dit is gebeente van mijne beenderen en vleesch van mijn vleesch; daarom zal de man zijn vader en moeder verlaten en zijne vrouw aanhangen en zij zullen twee zijn in één vleesch.* (3) Volgens Gods instelling moet dus het huwelijk noodwendig twee eigenschappen hebben, zonder welke het niet in geheel zijn verheven waarde bestaan kan, namelijk, dat het *één* en dat het *onverbreekbaar* is.

Die eenheid en onverbreekbaarheid tot aan den dood, die heilige verbintenis tusschen niet meer dan één man en éene vrouw is noodzakelijk om de wederkeerige overgave van den persoon der gehuwden, van hun ziel, hun lichaam en hunne vrijheid volkomen te doen zijn en om het doel des huwelijks, de voortplanting van het menschelijk geslacht en de volmaking van elkander, geheel en al te bereiken. Dit wordt bevestigd door de uitspraak van Jesus Christus zelven, onzen goddelijken Leermeester: *De man zal zijne vrouw aanhangen en zij zullen twee zijn in één vleesch. Daarom zijn zij geen twee maar één vleesch. Wat God derhalve gebonden heeft, zal de mensch niet ontbinden.* (4) God zelve derhalve leert, dat de band des huwelijks, de vereeniging van man en vrouw onverbreekbaar en onvoorwaardelijk moet wezen, opdat het gemeenschappelijk leven geoorloofd zij en aan het doel, dat God bij het huwelijk gesteld heeft, worde beantwoord.

Ten zeerste zijn dus de man en de vrouw te veroordeelen, die zonder dat de band des huwelijks hen bindt, als gehuwden met elkander verkeeren en een gemeenschappelijk leven leiden. Maar veel meer nog zijn zij te laken, die door den huwelijksband gebonden hun staat ontrouw worden of, erger nog, dien band zoeken te verbreken om dan weldra, alsof zij vrij zijn, een andere verbintenis, welke ongeoorloofd is, aan te gaan. Immers, B. G., de verbintenis, die in het huwelijk wordt aangegaan, is niet gelijk te stellen met iedere andere overeenkomst. Bij het huwelijk kan nooit, al zou dit ook geschieden met onderling goedvinden, het eenmaal gegeven woord worden teruggenomen of krachteloos gemaakt. De mensch is vrij zulk een overeenkomst te sluiten en den huwelijksstaat in te gaan; heeft echter de wederzijdsche overgave van de personen plaats gehad, dan zijn man en vrouw verbonden niet door de kracht van hun wil alleen, maar ook door de hand van God. Zoo ontvangt ieder huwelijk door God een geheiligd karakter, ontleent aan Hem het recht van bestaan en wordt verheven tot eene heilige handeling, welke geheel van God afhankelijk is en eenmaal gesteld, niet door den mensch kan worden ongeldig verklaard.

Was het huwelijk reeds een *heilige* zaak in de Oude Wet, een nog hoogere heiliging echter ontving het door Jesus Christus, die op aarde kwam niet *om de Wet te ontbinden maar om ze te volmaken.* (5) Die heiliging begon bij de bruiloft te Cana in Galilea. Daar trad Jesus voor het eerst op en wrochtte zijn eerste wonder, waarbij de verandering van water in wijn een voorafbeeling was van de groote verandering, welk het huwelijk door zijn tusschenkomst zou ondergaan. (6) Den Farizeën verweet Hij ten tijde zijner prediking, dat de Joden waren afgeweken van de voorschriften, die in den beginne voor het huwelijk waren gegeven, en met kracht verzette Hij zich tegen de schandelijke misbruiken, welke bij het huwelijk waren ingevoerd. (7)

Heeft de H. Schrift niet alles opgeteekend, wat Christus heeft gedaan en gesproken, de Apostelen verkondigden, wat zij van hun Meester ontvingen, en leerden immer en overal met goddelijk gezag, dat het huwelijk door Christus is verheven tot een *Sacrament*, waardoor de gehuwden hemelsche genade ontvangen en gesterkt worden om de plichten van den huwelijken staat getrouw na te komen en elkander te heiligen. Door Christus onderwezen, hebben de Apostelen de wereld voorgehouden, dat het Sacrament des Huwelijks de wederkeerige genegenheid en liefde der echtgenooten zuivert en volmaakt en dat de vereeniging door het huwelijk, die wordt afgebeeld in de innige vereeniging van Christus met Zijne Kerk, en in Zijn goddelijke liefde èn in Zijne toewijding voor Haar, *een geheim is en een groot Sacrament.* (8)

Zoo is dan, B. G., in de Nieuwe Wet het huwelijk verheven tot een Sacrament, dat door Christus ingesteld, *heiligmakende genade* mededeelt. Dit hebben ons de Apostelen geleerd, de Kerk ons te gelooven voorgehouden, de Kerkvaders hebben het steeds zoo verklaard en de wereld heeft die leer aangenomen. Doch wanneer het huwelijk tot een Sacrament der Nieuwe Wet verheven is, dan volgt daaruit ook, dat de bestemming en het doel des huwelijks verheven is tot de *bovennatuurlijke* orde. Was in den beginne het doel van de vereeniging van man en vrouw elkander te volmaken in de *natuurlijke* orde en het menschelijk geslacht over de aarde te verspreiden, thans zijn zij, die het Sacrament des Huwelijks ontvangen hebben, ook verplicht elkander te heiligen voor den hemel en voort te brengen *medeburgers der Heiligen,* (9) *kinderen Gods en medeërfgenamen van Christus*; (10) uit hunne samenleving, die door het Sacrament geheiligd is, moet *een volk geboren worden en opgevoed, bestemd voor den dienst van den waren God en onzen Zaligmaker Jesus Christus.* [11].

Voorwaar een verheven doel, dat niet bereikt kan worden zonder dat de gehuwden onherroepelijke rechten op elkander kunnen doen gelden en dat hun ontegenzeggelijk zware verplichtingen oplegt. Die rechten en verplichtingen hebben reeds de Apostelen met de grootste nauwkeurigheid aangegeven en nooit heeft de Kerk opgehouden ze aan de volkeren voor te houden en te waken, dat de rechten des huwelijks geëerbiedigd en de verplichtingen daarvan trouw werden nagekomen. Hier mogen Wij met nadruk het woord herhalven van den grooten Leeraar Paus Leo XIII, thans Christus' Plaatsbekleeder op aarde: *De gehuwden moeten weten, dat zij elkander buitengewoon groote liefde, standvastige getrouwheid en voortdurende bescherming verschuldigd zijn. De man is het hoofd van het gezin, maar ook van de vrouw, die aan hem onderworpen is en hem moet gehoorzamen niet als eene dienares maar als zijns gelijke, opdat de waarde en de waardigheid der bewezene geoorzaamheid niet verloren ga. En beiden, als het evenbeeld van Christus en zijne Kerk, moet de goddelijke liefde voortdu-*

rend leiden in de vervulling van hun plicht. (12)

Bij de Katholieke Kerk dan, B. G. vinden wij de zuivere leer over het huwelijk. Zij bepaalt de rechten daarvan en wijst de verplichtingen aan, die daaruit voortspruiten, in één woord: de Katholieke Kerk regelt het huwelijk en dit doet Zij krachtens het *recht* en de *macht*, welke Zij van God zelven ontvangen heeft. Immers Christus heeft de Sacramenten, waardoor de genaden van het verlossingswerk ons toevloeien, toevertrouwd aan de Kerk. Welnu, Christus verhief het huwelijk tot een Sacrament; derhalve is ook het huwelijk, ook wat de bediening daarvan betreft, noodzakelijk onderworpen aan de rechtsmacht der Kerk, die het toedient tot heil der zielen, tot zegen van het huisgezin en tot voordeel van de maatschappij. De Kerk alleen dus heeft het recht voorschriften te geven betreffende het huwelijk, een recht, dat Haar geschonken is, niet door eenige menschelijke macht, maar door Haren goddelijken Stichter zelven en dat oorzaak is, dat hare kinderen het van Haar alleen waardig en wettig ontvangen kunnen.

Van dat recht en van die macht maakte de Kerk steeds een heilzaam gebruik. Met wijze gematigdheid maakte Zij wetten en voorschriften, waardoor de heiligheid van het huwelijk ongeschonden wordt bewaard: Zij wees de beletselen aan, die het huwelijk tusschen Christenen ongeoorloofd en ongeldig maken en bedreigde met geestelijke straffen allen, die de heiligheid des huwelijks zouden schenden. Daarzweken heeft Zij steeds verdedigd en bewaard, wat door Christus Haar is toevertrouwd zonder echter de rechten van den Staat, aan wien sommigen rechtsmacht over het huwelijk willen zien toegekend, te kort te doen. Dit getuigde nog in den laatsten tijd Paus Leo XIII, toen Hij schreef: *Nooit bepaalde de Kerk iets omtrent het huwelijk, of zij hield rekening met den staat der maatschappij en de toestanden der volkeren; meermalen zelfs verzachtte Zij naar vermogen hare wettelijke bepalingen, wanneer daarvoor billijke en zwaarwichtige redenen bestonden. Ook weet en bekent Zij, dat het Sacrament des Huwelijks, in zoover het medewerkt tot instandhouding en uitbreiding der maatschappij, ook in nauw verband staat met zaken, die na het huwelijk volgen maar geheel tot de tijdelijke macht behooren. Welnu, hier kunnen de regeerders der staten rechtmatige bepalingen maken.* (13)

Aldus, B. G., leert de H. Kerk, *Gode gevend, wat Godes is en den keizer wat des keizers is* (14), dat het huwelijk als Sacrament Haar toebehoort en door de Katholieken *alleen voor Haar* wettig en geoorloofd kan gesloten worden, maar ook erkent Zij de rechten van den Staat en wil, dat hare kinderen bij het sluiten van een huwelijk zich onderwerpen aan de burgerlijke bepalingen, opdat zij niet beroofd worden van de voorrechten, welke de Staat aan gehuwden schenkt. Mogen allen dan zich diep doordringen van de verheven leer des huwelijks, welke Wij hebben uiteengezet, maar vooral mogen zij volgens die leer hun leven inrichten, opdat zij strekke tot heil en zegen van de zielen, van het huisgezin en van de maatschappij.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, heeft benoemd tot kapelaan van de Sint-Annakerk te Otrabanda den WelEerwaarden Pater TH. J. VAN SADELHOFF, en tot Directeur der St. Jozefsgezellen-vereeniging, tevens kapelaan der Rozenkransparochie te Pietermaai den WelEerwaarden Pater H. A. BAARS.

* *

Hedenmorgen kwam hier met de Duitsche boot *Venecia* aan de Zeer Eerwaarde Pater JUAN M. OLIVAZO, die belast is met het bestuur van het Jongens-Weeshuis te Santa Rosa. ZEerw. was vroeger Overste der Salesianen te Bogotá.

Havennieuws.

Dinsdag kwam voor de eerste maal in onze haven de Italiaansche boot *Duchessa di Genova* van de maatschappij *La Veloce*. Deze boot, die als pasagiersboot den reizigers de grootste gerieflijkheden biedt en zeer weelderig is ingericht, is een van de snelvarendste booten der Italiaansche vloot. Zij loopt met een snelheid van 16 mijlen in het uur, meet 4300 ton en heeft een machine van 6500 paardekrachten. Ook kan zij in tijd van oorlog dienst doen als oorlogsschip.

* *

Bij het vergaan der Fransche boot *Flachat* van de *Compagnie Générale Transatlantique*, dat wij de vorige week mededeelden, hebben zich nog drie en twintig personen weten te redden. Bijna alle passagiers, die zich aan boord bevonden, waren Italiaansche landverhuizers.

— De ramp op den Amerikaanschen kruiser *Maine* te Habana, waarvan wij in ons vorig nummer melding maakten, heeft ongeveer 260 slachtoffers gemaakt. Men doet ijverig onderzoek naar de oorzaak der ontploffing, vooral nu men veronderstelt, dat hier boos opzet in het spel is. Volgens de bevindingen der duikers moet echter het ongeluk op de *Maine* aan een toeval worden tegeschreven.

* *

De werkman, die de vorige week bij het overladen van ijzeren platen van de *Venezuela* op de *Maracaibo* beide van de *Red D Line*, zijn sleutelbeen brak, werd in het R. K. Gasthuis binnengebracht. Na onderzoek bleek het, dat de toestand van dien werkman niet zoo gevaarlijk was als zich eerst liet aanzien en het sleutelbeen niet zoo beschadigd was als men vermoedde. Naar men voorspelt, zal deze beenbreuk dan ook goed herstellen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Catalina Henrique, Carlo Maduro, L. Maduro é hijo, Damian Baez, Eugenio Boom, Log.·. Acacia N°. 35, Nene Pardo, Margarita Febeinar, Johannes de Veer, Maria Penso, c/o Manuela Penso (2), Isidoro Curiel, (aang.)

Onderwijs.

Deze week is de meisjesschool van de parochie Pietermaai naar het nieuwe schoolgebouw te Scharloo overgeplaatst. Spoedig zal nu een begin gemaakt worden met de verbouwing van de schoollokalen, die na meer volgens de eischen des tijds te zijn ingericht dan dienst zullen doen als jongensscholen.

— Het getal jongens, die de St. Vincentiusschool te Otrabanda bezoeken, is thans tot een cijfer gestegen, dat sinds de oprichting dier school nog niet werd bereikt. Dat getal bedraagt nu ongeveer 300, en van deze 300 jongens kan gezegd worden, dat zij niet alleen zijn ingeschreven, maar ook dat zij op een paar uitzonderingen na getrouw de school bezoeken. Telt men bij dit getal de 250 jongens van de school te Pietermaai, dan bewijst het geheele aantal leerlingen der R. K. bijzondere jongensscholen voor onvermogenden wel, dat deze scholen in den korten tijd van haar bestaan een hoogen bloei hebben bereikt.

Schutterij.

Verleden week Donderdag werd bij Gouvernementsbeschikking de Heer M. A. CORREA, korporaal bij de dienstdoende Stedelijke Schutterij alhier, benoemd tot sergeant bij dat korps.

Leger.

Naar wij vernemen, heeft ook de Weledel Gestrenge Heer E. C. BRUSSE, 2e Luitenant der Infanterie van het O. I. Leger, die hier tijdelijk met verlof vertoeft, detacheering aangevraagd bij de landmacht in West-Indië.

Politiezaken.

Donderdagmiddag werd uit de haven ter hoogte van den weg tusschen de twee werven van Otrabanda het lijkje opgehaald van een pasgeboren kind. Het lijkje werd gebracht naar het R. K. Gasthuis, waar de stadsgeneesheer de lijkschouwing hield en daarna werd het begraven. De lijkschouwing bracht aan het licht, dat dit kind levend ter wereld gekomen is, doch vóórdat het in het water geworpen werd, vermoord is. De politie doet ijverig onderzoek naar de moeder van dat kind.

Venezuela.

De overgave van het bestuur door Generaal JOAQUIN CRESPO, Ex-President van de Vereenigde Staten van Venezuela, aan Generaal GUZMAN ALVAREZ, Vice-president der Republiek, heeft laatstleden Maandag in de beste orde plaats gehad. Geen ongeregeldheden kwamen voor; overigens waren de noodige maatregelen genomen om elke inmenging van de zijde der bevolking te voorkomen. Ook vergaderden wegens de geringe opkomst der leden der beide Kamers van Afgevaardigden niet. De Vice-president zal nu den 11den Maart de hem toevertrouwde macht overgeven aan Generaal IGNACIO ANDRADE, die eenigen tijd geleden tot President werd gekozen.

NEDERLAND.

De Kroonkleinoodiën van het Oranjehuis.

De *Amsterd. Cour.* van 28 Nov. 1840 beschrijft deze op de volgende wijze:

De kroon is samengesteld uit een rood fluweelen mutsje, dienende om de kroon rondom het hoofd te doen passen; het mutsje is omvat door een gouden band, welke met edelgesteenten van fonkelende kleuren als saffieren, smaragden en andere omzet is: de rand van den band is geschulpt en heeft zestien punten, van welke acht door een fraaien parel bekroond worden, terwijl de acht andere zich door gedreven gouden bladen vereenigen met acht gebogen gouden bandelieren, die de eigenlijke kroon uitmaken en, zich bovenaan dezelve vereenigende, aldaar gevat en bekroond worden door een gouden wereldbol, met een gouden kruis. Deze acht bandelieren, van onderen breed,

FEUILLETON.

UN JIOE FELIZ.

———o———

Pa banda di merdia, sjers tabata para dilanti di porta. Atrobé música militair tabata sona bin contra nan na fin di caja. Hedy a corré bai na bentana; si, tabata regiment di Walter koe tabata bini. Hedy a rek pa'fo i el a reconocé Walter den es otro oficialnan. Walter a hiza cara na bentana; i di repente un sintimentoe di dolor di despedida a poderá di Hedy; es bouquet koe el kier a cohé i tené den su mân, a cai na suela; el a cai sinta den un stoel i el a coeminza jora. El no por a sofoca su dolor, su coerazon tabata muchoe tristoe.

— Hedy, oenda bo ta, ta tempoe caba, Conde Terna tabata grité.

— Hedy, mama i e "tanta" tabata grita.

Hedy tabata jora i sin por a stop. Pronto nan a hajé gekrim den un stoel.

— Mi Dios, ta kiko, Hedy? es Conde a sclama, mientra é també a jega cerca.

— Hedy a sigi ta jora, sin koe e por a responde.

— Cielo santo, nunca mi a mira Hedy asina, es condesa tabata keha desesperá. — Mi coerazon, papia kiko ta bo falta.

— Ai, mama, mi.....no por bai — mi no por, Hedy tabata snik.

— E ta maloe? es Conde tabata puntra.

— Mi no sabi. Hedy kiko bo falta?

— Nada, nada! El a bolbé ta snik.

— Ma bo mester ta falta un cos, koe ta molestia bo. Bam Hedy, sea huicioso, bisa nos kiko ta molestia bo.

Hedy no por ta "huicioso." Hedy tabata snik i jora solamente.

— Dios santo; ma mi jioe, toer bo cosnan di biaha ta gepak caba; bo no por sigi jora asina! tanta Welter dici.

Tampoco es spiertamentoe koe toer su cosnan di biaha ta reglá caba, por a calmé.

Es Conde a poné su mân riba su scouder

— Bisa mi, mi jioe, bo ta maloe?

El a sagudi su cabez.

— No mi no ta maloe, ma mi no kier bai, mi ta pidi bo, larga mi keda!

Es ora ai a socedé un cos, koe no a socedé nunca ainda. Es Conde a plooi su frenta, el a mira Hedy i e dici: Esai ta muchachada! Hedwig bo mester tin berguenza!

— Hedy a krim. Coe un tono asina, nunca un hende a papia coe né i nunca nan a jamé "Hedwig." Su lágrima a seca unbez.

— Lamanta i sea huicioso, den nos biaha no por tin ningun cambio mas, es Conde dici coe un tono suave. Nos ta biaha expresamente pa haci bo contentoe.

Diez minuut despues, sjers a bai coe es biaheronan.

— Sin embargo é ta un jioe afortunado, Señora Von Welten dici. Su promé. dolor tabata .... un biaha na Italia!

Algun seman despues nan a haja es es siguiente carta aki:

Florencia 28 Februari.

Mi querida tanta!

Lo bo a informá caba pa carta di mama, koe nos no tabatin hinteramente un bon biaha. I ainda mama no a skirbi bo cos di mas peor. Awor nan a permiti mi, conta bo toer cos manera tá.

Promé impresion, koe nos a haja di Italia, tabata di un coenucoe tapá coe sneeuw, i na Milaan nan ta bai patiná. Mi dici den mi mes: na cas tambe mi ta mira mescos.

Den katedral di Milaan, mama a cohé un frioe; ma é no tabata kier pa nos a keda aji i asina nos a sigi nos biaha na Florencia. Nos a baha aja den un hotel grandi, é tabata asina grandi koe no por a cainté coe candela. I nan no tabata corda semper né castiljo di e reina di ijs.

Segun papa, estado nos na Florencia nos mester mira es imagen i cuadronan den museonan. Nos a bai mira nan, ma ajá tabata mas frioe coe den nos hotel. Toer muraja ta tapa coe alabaster i den cada hoeki di sala tin un bektjí coe un dos pida carbon ta cendé. Esai ta toer manera koe nan tin di tené cajente

Mi tabatin poco miedoe pa mama, ma como papa tabata loco coe biagamentoe, a kita mi di papia algoe. Entretanto papa a bolbé rabia. Figura bo, el a bolbé haja cuestion coe toer dos nos criarnan, koe a haci algun cos di bruto! Pakiko papa tabata asina rabia mi no sabi, ma é dici, koe nan no ta sirbié ma pa biaha, i el a mandá nan bai.

E mes anochi koe nan a bai mester a poné mama na cama, pasobra el a a haja un caintura fuerte; papa coe mi mester a cuidé. Mi tabata masjar spantar pa mama i mi tabata corda masjar riba bo, riba toer nos amigonan, nos cas i nos criarnan. Ma mester bira peor ainda!

Su manecé papa tabatin asina un dolor di pia koe é no por a lamanta. Dokter a declara koe ta reumatismo i koe papa mester tené su curpa cajente.

Dokter a proporciona nos un kachel chikitoe koe tabata huma terribel i koe nos mester cendéle bon henter dia si nos kier haja un poco cajente. Mi a kima mi dede né, i asina mi no por a juda papa ni mama asina bon mas i pa es motiboe ai a drenta mi un idea, koe sigur lo bo rabia, ma mi no tabata sabi kiko otro por a haci. Mi a corda riba toer hende koe mi tabata conocé, i a parcé mi koe ta bo Walter sol, por juda nos, i mi sabi també koe lo el hacié coe gusto. Papa a permiti mi skirbi Walter, i mi a conté com ta pasa coe nos. I, mi idea no a ganja mi. Walter a bini, i di dia koe é ta aki, toer cos ta bai bon. Mama a lamanta trobé i papa su dolor nan toer a kita.

....

— Querida mama, mi ta toema pen for di manoe di Hedy, pasobra e mes no por bisa bo com fiel el a percura pa su tata i su mama i ta combini mi pa bo sabi toer esai. Figura bo, nos princesa ta cendé kachel, waak henter

doch allengs smaller toeloopende, zijn bezet ieder met negen paarlen, die deze zelfde evenredigheid volgen: waar de bandelier breed is, groot zijn en waar die smaller wordt, allengs kleiner worden. De bandelieren zijn van mat goud en de randen van glad en gepolijst goud.

De schepter is van zilver, zwaar in 't goud verguld, met palmblaadjes in den trant der ouden. De schepter is een meter lang, behalve den zich daarop bevindenden appel. Het kapiteel daarvan, waarop de rijksappel met het kruis geplaatst is, is naar de Corinthische orde vervaardigd.

De rijksappel is insgelijks van zilver, zwaar in het goud verguld. Hij is omgegeven met schitterende, gekleurde steenen.

De grondwet is ingebonden in groot kwarto formaat, in rood fluweel en verguld op snee. Aan beide zijden staat 's Rijks wapen, verguld. Van onderen is het boek met gouden kwasten versierd.

De standaard van het rijk hangt aan een vergulde speer. De grond van het vaandel is van witte gewaterde zijde, waaraan franjes en kwasten van goud en blauw; het Nederlandsche wapen is er op geschilderd.

De grondwet en de standaard behooren niet tot de kleinoodiën, maar waren bij de inhuldiging van Willem II, die op 28 November 1840 plaats had, op de zoogenaamde credenztafel voor den troon in de Nieuwe Kerk neergelegd, zoo ook op 12 Mei 1849, toen Willem III werd ingehuldigd.

BUITENLAND.

Rome. — Het taalfeest der Propaganda, dat sinds een reeks van jaren niet meer gegeven werd, is door de bemoeiingen van den Kardinaal-prefect Ledochowski gehouden ter gelegenheid van het dubbele jubilé des H. Vaders. In 32 talen werden de voornaamste feiten uit de roemrijke regeering van Leo XIII geschetst door jonge redenaars, studenten van de Propaganda, die leerlingen uit alle landen telt. Elke spreker bezigde den hem eigen taal, of een oude, waarmee hij bij uitstek vertrouwd is, zoodat er in 31 talen (13 Aziatische en Afrikaansche, 18 Europeesche) werd voorgedragen. De gebezigde talen waren: *a.* Hebreeuwsch, Syrisch, Chaldeeuwsch, Arabisch, Armenisch, Koptisch, Chineesch, Malabaarsch, Hindoesch, Perzisch, Turksch, Zoeloesch, Kaffersch.

b. Oud-Grieksch, Nieuw-Grieksch, Latijn, Italiaansch, Fransch, Engelsch, Engelsch-Amerikaansch, Duitsch, Poolsch, Portugeesch, Iersch, Keltisch, Slavisch, Albaneesch, Hollandsch, Hongaarsch, Roemeensch, Romaansch (Zwitsersch).

Spaansch werd niet gesproken, daar de Spanjaarden hun eigen college hebben evenals de Franschen. De Fransche rede is door een Canadees gehouden; de Portugeesche werd door een Braziliaan uitgesproken. Het taalfeest verliep schitterend; het was een waar danklied aller volkeren voor de zegeningen, onder het Pausschap van den grooten Leo XIII genoten, en tevens was het een getuigenis te meer voor de wereldzending van den Roomschen Stoel, den Stoel van Petrus en zijn opvolgers, tot wie gezegd is: "Gaat en onderwijst alle volkeren."

— Over de voorgenomen reis van den Duitschen keizer naar het H. Land duiken telkens nieuwe geruchten op. Te Rome verzekert men nu dat de keizer, op de terugreis van van zijn bedevaart naar het H. Land, een bezoek zal afleggen bij den Paus en vervolgens te Turijn de tentoonstelling van kerkelijke kunst en der missiën gaat bezichtigen. In laatstgenoemde stad zou in de maand Juni zijn officieele ontvangst vanwege koning Humbert plaats hebben.

Frankrijk. — De zitting der Fransche Kamer, waarin de oud-minister Cavaignac zijn bekende interpellatie hield, was zoo rumoerig en onstuimig, dat zij herinnert aan de woeligste zittingen van het Oostenrijksche Parlement, die op een vormelijke kloppartij uitliepen. Cavaignac begon zijn interpellatie met te zeggen, dat de verklaringen van kapitein Lebrun-Renault betreffende de bekentenis van kapitein Dreyfus door twee bewijsstukken gestaafd worden. De regeering weigert ze openbaar te maken; maar de vraag is, vervolgde Cavaignac, of de regeering niet door haar zwijgen het maken van commentaren op het gewijsde begunstigt. Heeft de regeering niet gebrek aan eerbied voor het gewijsde getoond door het tweede proces te laten plaats hebben? vroeg Cavaignac, op dit oogenblik nog ministerieeler dan de ministers zelf. Als de regeering denkt, dat er gevaar bij is, den naam van een in het verslag genoemde mogendheid bekend te maken, dan zal niemand er op aandringen. De weigering om het verslag bekend te maken wekt echter nog niet zooveel ongerustheid als vooral de tegenstand van de regeering. De spreker verweet haar, dat ze dubbelzinnige verklaringen heeft afgelegd. Hij maakte opmerkzaam op de tegenstrijdigheid in het gedrag der regeering, en verzocht haar het verlossend woord uit te spreken, dat door een onverklaarbare oorzaak niet over haar lippen komt.

In antwoord hierop verklaarde de minister-president Méline onder toejuichingen, dat het verslag bestaat, maar dat hij het, zooals de nota van *Havas* duidelijk genoeg heeft te kennen gegeven, niet kan overleggen. De regeering meende het verslag niet te mogen openbaar maken, omdat zij van oordeel is, dat een beraadslaging in het Parlement het gerechtelijk aanzien der aangelegenheid zou wijzigen. Als die beraadslaging eens geopend was, zou men haar niet meer kunnen stuiten, en de Kamer zou een herziening op touw zetten. Een van de redenen, vervolgde minister Méline, waarom de openbaarmaking onmogelijk is, is dezelfde, die aanleiding heeft gegeven tot de behandeling der zaak met gesloten deuren. De premier erkende, dat deze reden evenwel niet bijzonder ernstig is, maar het is een gewoonte, een spionnage-zaak met gesloten deuren te behandelen. De volken mogen de geheimen van hun informatie-dienst niet bekend maken.

Méline gaf daarna weer een overzicht van de geschiedenis der zaak Dreyfus, die de oorsprong is geweest van een betreurenswaardigen veldtocht. De regeering heeft vertrouwen in de vrije burgers: de gezworenen zullen de eer van het leger verdedigen. Verder laakte Méline de dagbladschrijvers, die een veldtocht voor Dreyfus hebben ondernomen, en zeide, dat de regeering het oordeel over de eer der generaals niet aan de jury heeft willen overlaten. De regeering heeft niet gewild, dat men een herziening van het proces zou houden: het schandaal zal komen op de hoofden dergenen, die het hebben uitgelokt. Aan de opstootjes op straat zal de regeering een eind weten te maken, zij zal de orde herstellen. De aanvallen van Jaurès (den bekenden socialistischen afgevaardigde) verschaffen groote voldoening aan de vijanden van Frankrijk; met zulke middelen bereidt men een herhaling van de *débâcle* voor. Minister Méline eindigde met te zeggen, dat de regeering haar best heeft gedaan om een crisis te onderdrukken: zij heeft er behoefte aan, dat het land wete, dat zij een meerderheid achter zich heeft.

Was het tot dusver nogal betrekkelijk kalm gegaan, nu begon het lawaai, toen Jaurès, de interpellatie van Cavaignac overnemende, graaf de Mun verweet, dat hij de regeering den weg van de reactie opdreef en de *débâcle* voorbereidde. De regeering, schreeuwde de socialistische partijleider, gehoorzaamt aan de rechterzijde en zaait daardoor tweedracht in het socialistische kamp. Wij beleven het begin van een clericale commune; de Republiek sterft aan lauwheid, aan leugenachtigheid, aan laagheid. Graaf de Bernis, van de rechterzijde, riep Jaurès hierop toe: "Je bent de pleitbezorger van het syndicaat!" waarop Jaurès den graaf voor ellendeling uitschold. De socialist Gérault-Richard vloog daarop naar de rechterzijde en bracht, voordat iemand het verhinderen kon, den afgevaardigde voor Nimes een vuistslag toe. Nu volgde een algemeene vechtpartij. Deurwaarders en leden worstelden, en in de hitte van het gevecht diende de graaf de Bernis den socialist Jaurès een klap in het gezicht toe. Een compagnie infanterie verscheen in de wandelgangen der Kamer, maar op het protest van een aantal afgevaardigden trok zij terug. Het gevecht duurde intusschen nog geruimen tijd voort, waarbij de socialist Devalle graaf de Bernis nog een inktkoker naar het hoofd smeet. Het scheelde niet veel, of ook op de tribunes ware men handgemeen geraakt, en eerst het sluiten der zitting en de ontruiming der zaal maakte een einde aan het onverkwikkelijk tooneel.

De *Aurore* bevat opnieuw een brief van den beruchten pornograaf Zola, thans aan den minister van Oorlog gericht, waarin hij zegt, dat deze zijn akte van beschuldiging niet gelezen heeft. Ik heb niet enkel den tweeden krijgsraad aangeklaagd, zegt Zola, maar ook formeel beschuldigd kolonel du Paty de Clam, de generaals Mercier, Billot (den minister zelf), de Boisdeffre, Gonse en de Pellieux, majoor Ravary, de drie deskundigen en de bureau's van Oorlog. Ook voor deze aanklacht wil hij vervolgd worden. Thans is echter het bericht tot ons gekomen, dat de rechtbank, waarvoor Zola terechtstond, hem veroordeelde tot een gevangenisstraf van een jaar en een boete van 3000 francs.

Duitschland. — 26 Januari overleed te Hannover mevr. Julia Windhorst, geb. Engelen, weduwe van den beroemden Centrumsleider. De overledene heeft den ouderdom van ruim 92 jaren bereikt. Zij was de dochter van een advocaat en trouwde op 32 jarigen leeftijd met den ruim 5 jaar jongeren Ludwig Windthorst, die toen eveneens advocaat was. Gelijk de latere staatsman herhaaldelijk heeft getuigd, het laatst op zijnen 80sten verjaardag voor de geheele Centrumspartij, heeft zijne vrouw een overwegenden invloed op zijn geheele leven gehad. Julia Windthorst was het toonbeeld eener Christelijke vrouw en moeder. De bijna 7 jaren van haar weduwschap bracht zij, met hare eenige dochter Marie, te Hannover door in eenzaamheid, gebed en zorg voor de armen. Thans is zij, gelijk te verwachten valt, in den hemel bij hare drie kinderen, die haar ontvielen, toen zij volwassen waren, en bij haren gemaal, dien zij zoozeer heeft liefgehad.

Ingezonden Mededeelingen

HERSTEL DER KRACHTEN.

Wij allen schijnen sterk te zijn. Maar wij voelen ook, dat onze spieren zonder kracht zijn, wanneer wij ze noodig hebben bij het werk. Doch wat *is* kracht, wat *brengt* kracht voort? In vijf woorden: *Kracht komt van verteerd voedsel.* En wanneer het spijsverteringsproces wordt belemmerd, wat staat u dan te wachten? Wel, zwakte, en daarbij nog een werkelooze lever, een verward zenuwgestel, slapeloosheid, vermagering, wezenloosheid, dan verkoudheid met hoest en hoogstwaarschijnlijk een van beiden, óf een kwijnende tering, die u jarenlang een ellendig bestaan doet voortsleepen, of een vliegende tering, die u in zes weken naar het kerkhof brengt. Ziedaar hoe het met onze krachten gaat en wat er later mede gebeurt. Indien er een macht is om in zulke gevallen te helpen, dan is het

HET PREPARAAT

VAN WAMPOLE.

dat bereid is uit de voedende bestanddeelen van zuivere Levertraan, door ons getrokken uit versche levers van kabeljauw, *zonder walgelijken smaak en reuk*, vermengd met Hypophosphiten-siroop, Extracten van mout en wilde kersschillen. Wampole's preparaat wekt den eetlust op, bevordert de spijsvertering, geeft kracht aan ieder werkend lichaamsdeel, zoodat de patient in staat is met goed gevolg een ziekte aan te vallen, die op een andere wijze noodlottig worden kan. Het is een geneesmiddel zoo zoet als honig, bereid in het licht der moderne wetenschap en met de hulp der grootste ondervinding. Het heeft zijns gelijken niet: zijn verdienste is het preparaat geheel en al eigen. Het is niet een ouderwetsch mengsel, maar een goed werkend geneesmiddel overeenkomstig den tijd, ja zelfs een feit, dat den tijd vooruitgeloopen is. Alleen het onvervalschte preparaat geeft reeds goede resultaten na de eerste dosis. Men kan er niet mede bedrogen worden. Bij alle apothekers wordt het verkocht. (6)

ADVERTENTIEN.

anochi, poné cos frioe na mama su curpa i cajente na di papa; el a traha manera un criar, manera un sœur di combentoe i den toer es ocupacionnan ai é no ta mucha mas, el a bira un muger. Su papa koe ta para aki cerca mi ta bisa mesços i é ta hari di contentoe.

Anto Walter a sigi skirbi:

"Mi querida mama, Hedy no kier pa mi manda bo es carta aki, ma toch lo bo hajé, pasobra é ta skirbí den momento di mas importante di mi bida! Awor mi ta hende di mas dichoso, i koe.... Hedy ta bruid di mas boenita koe nunca solo a luza den es parti aki di mundo, i mi ta bisa bo pura berdad. Si; bruid di mas boenita koe ta existi, ta mi bruid! Querida mama, sea dichosa coe bo Walter!

I awor Hedy ta skirbi den mes carta:

"Querida tanta, awor mi ta bira bo jioe muger i bo no tin necesidad di toema un despedida largoe di Walter. Mi no sabi koe es dia, koe el a pasa coe regiment, mi tabata stimé caba, koe di ripente mi a coeminza jora asina tantoe. Ma mi tabata corda también, koe lo mi no miré mas.

I di es dia ai, dianan tristoe a coeminza! Tanta, mi dusji tanta, awor mi també sabi kiko dianan tristoe tá.

Ma awor — ai awor també toer cos a troca i bira mas boenita koe promer, i awor també mi ta comprendé bon, com jen di misterio felicidad ta; na principio mi no por a corda nada. Awor si mi ta un jioe fortuná, awor mi mes ta keré.

Es carta a cai for di manoe di Señora Von Welten. Si, é tabata bisa coe un cara agradecido, awor mi també ta keré—hasta for di tristeza a nacé fortuna pé! I mi Walter—I mi Walter!....